

هفته سوم: بررسی فضای آموزشی (نمون برگ شاخص های فضای آموزشی)

هفته چهارم: مشاهده فیلم تدریس (تمرین مشاهده تاملی)

حضور در کلاس توجیهی دانشگاه و آموزش مشاهده تاملی هدایت شده به صورت عملی (پخش حداقل دو ویدیو از تدریس معلمان (ترجیحاً تدریس معلمان ایرانی یا فیلم تدریس دانشجو معلمان از سالهای قبل) و تحلیل آن بر اساس شاخص های پیشنهادی)

حضور در مدرسه و نوشتن روایت آزاد از تمام آنچه در مدرسه و کلاس درس تجربه کرده است. (نگاه کل گرا holistic approach)

هفته پنجم: حضور در مدرسه: تامل در شیوه های مدیریت / رهبری کلاس درس

یکی از چالش برانگیزترین جنبه های تدریس، مدیریت کلاس درس است. به منظور تقویت مهارت مدیریت کلاس در دانشجو و مشاهده هدفمند در این زمینه، تامل در شاخص های ذیل موثر است:

حوزه مدیریت کلاس و شاخص هایی که در حین مشاهده باید به دنبال آنها باشید.

۱. چگونگی سازماندهی کلاس و تعامل معلم-دانش آموز :

- ۱-۱. چگونه کلاس درس برای یادگیری و آموزش سازماندهی شده است (مثلاً چیدمان مبلمان، دیوارها، و قسمت های تخصصی در اتاق)؟
- ۲-۱. تعامل دانش آموزان و معلم در کلاس چگونه است؟ (به عنوان مثال، گروه های کوچک، ابزارهای الکترونیکی و...)
- ۳-۱. رفتار دانش آموز چگونه مدیریت می شود؟
- ۴-۱. قوانین و مقررات کلاس درس چگونه وضع می شود؟ (یک سوپیه از جانب معلم به دانش آموز یا تعاملی با مشارکت دانش آموز؟ چه زمانی؟)
- ۵-۱. هنگام مواجهه با موانع، مشکلات، اطلاعات جدید و یا اشتباهات، مهارت انعطاف پذیری یا سازگاری با شرایط مشهود است؟

۲. مدیریت کلاس نشان دهنده تعهد به انصاف، عدالت و پذیرش آراء مختلف است.

- ۱-۲. معلم روابط مثبت، روال های مؤثر و هنجارهای رفتاری ایجاد کرده است که یک جامعه یادگیری مثبت را پرورش می دهد.
- ۲-۲. معلم اقتدار / قاطعیت توأم با احترام دارد و به مسائل رفتاری به سرعت و به درستی رسیدگی می کند.
- ۳-۲. در صورت وجود رفتار مخرب، شواهدی از یک برنامه نظم و انضباط وضع شده، وجود دارد که به طور مداوم و محترمانه انتظارات و/یا پیامدها را تقویت می کند.
- ۴-۲. تعارض (معلم - دانش آموز و دانش آموز - دانش آموز) با احترام و با راه حلی که حرمت همه را حفظ می کند، برطرف می شود.
- ۵-۲. در کلاس جنگ قدرت یا رویارویی منفی بین معلم - دانش آموز یا دانش آموز - دانش آموز بسیار کم است.
- ۶-۲. معلم هیچ گونه تعصب، طرفداری یا رفتار تبعیض آمیز نشان نمی دهد.

هفته ششم: حضور در مدرسه؛ تامل در چگونگی طراحی تدریس و تقویت مهارت طرح درس نویسی

به گفته دانیلسون (۲۰۰۹)، هنگام برنامه ریزی و آماده سازی برای تدریس یک درس، عناصر متعددی باید در نظر گرفته شود. برای شروع آموزش خود در مورد این عناصر موارد زیر را در مشاهده هدفمند خود رصد کنید و به درخواست های زیر پاسخ دهید.

۱. برنامه ریزی و آماده سازی: طراحی برنامه تدریس

- ❖ ۱-۱. شواهد برنامه ریزی از نظر موضوع (محتوا) و آموزش (آموزش) - اگر نمی توانید ببینید که چگونه برنامه ریزی در درس انجام شده است، می توانید از معلم بخواهید که طرح درس خود را ببیند یا از او بپرسید که چگونه برای درس برنامه ریزی کرده است و چگونه و چه چیزی تدریس شد؟
- ❖ ۱-۲. آیا سن و ویژگی های دانش آموزان در برنامه ریزی در نظر گرفته شده است؟
- ❖ ۱-۳. در طراحی تدریس تربیت همه جانبه دانش آموزان در ابعاد و ساحت های مختلف تربیتی (تربیت تمام ساحتی) مورد نظر قرار گرفته است؟ (کاربرگ طرح درس ملی ضمیمه شود).
- ❖ ۱-۴. معلم از چه ابزار یا رسانه های آموزشی برای تدریس استفاده می کند؟

هفته هفتم تا نهم: حضور در مدرسه؛ تامل در چگونگی ارائه آموزش؛ اجرای مؤثر و دقیق برنامه از پیش طراحی شده تدریس

پس از برنامه ریزی دروس توسط معلمان، آنها باید دستورالعملی را ارائه دهند که احتمالاً به دانش آموزان کمک می کند تا به اهداف مشخص شده دست یابند. به طور خاص در مورد ارائه آموزشی فکر کنید و در گزارش تاملی خود مصادیق تجربه شده را بنویسید.

حوزه تدریس و شاخص هایی که در حین مشاهده باید به دنبال آنها باشید.	
۱. بر اهداف یادگیری واضح و چالش برانگیز تمرکز می کند.	
۱-۱. در تنظیم اهداف مهارتی و اهداف زبانی رویکرد تربیت تمام ساحتی و همه جانبه دانش آموزان را در نظر دارد.	☐
۱-۲. اهداف یادگیری در سطح بالاتری از تفکر شامل (مثلاً کاربرد دانش، شرکت در گفتگو، پیش بینی، ترکیب، ارزیابی و تجزیه و تحلیل) را دنبال می کند.	☐
۱-۳. به «ایده های بزرگ» و یادگیری کلیدی اشاره می کند و در طول درس/واحد بر این موارد به دانش آموزان تأکید می کند/یادآوری می کند.	☐
۱-۴. مواد آموزشی و تکالیف مناسبی برای اهداف یادگیری انتخاب می کند.	☐
۱-۵. مسیرهای راهنما و ساختار دروس را بخوبی ارتباط داده و تقویت می کند و درس را به موقع به جلو می برد.	☐
۲. دانش آموزان را مشتاقانه درگیر محتوا و فعالیت های یادگیری می کند.	
۲-۱. محتوای درس را به زندگی واقعی دانش آموزان ربط می دهد.	☐
۲-۲. به تجربیات دانش آموز توجه می کند و دیدگاه ها/لنزه های متعددی را برای تشویق دانش آموزان به تفکر انتقادی (راه های اختیاری برای حل مساله/ تفکر، تفکر واگرا، نگاه کردن به آن از دیدگاه متفاوت) تلفیق می کند.	☐
۲-۳. دانش آموزان را تشویق می کند تا به فعالیت های فراشناختی بپردازند (مثلاً با صدای بلند فکر کردن، بحث در مورد فرآیندهای فکری).	☐
۲-۴. پاسخگوی سوالات/دغدغه های دانش آموز است و از "لحظه های قابل آموزش" برای شفاف سازی درک دانش آموزان از اهداف یادگیری درس بهره می برد.	☐
۲-۵. از روش های تدریس فعال و مشارکتی و همچنین تلفیق روش های تدریس متنوع استفاده می کند.	☐
۲-۶. به تنظیم و انتقال محتوای قابل فهم اهمیت می دهد.	☐
۲-۷. به فنون ارتباط کلامی و غیرکلامی تسلط دارد.	☐
۳. برنامه ها و اقدامات معلم حمایت کننده روند پیشرفت تحصیلی دانش آموزان است.	

☐ ۱-۳. سرعت آموزش را بر اساس نیازهای یادگیری دانش آموزان تنظیم می کند.
☐ ۲-۳. با روش داربست زنی اطلاعات/تکالیف را برای رفع نیازهای دانش آموزان تسهیل می کند، بنابراین همه دانش آموزان می توانند به اطلاعات دسترسی داشته باشند و به اهداف برسند (مثلاً پروژه ها را تجزیه می کند، تکالیف را کاهش می دهد و به تفاوت های فردی توجه می کند).
☐ ۳-۳. فرصت های متنوع و جذابی را برای کاربرد معنادار محتوا ایجاد می کند (مانند پروژه ها، آموزش موضوعی، ارتباط با جامعه و/یا فرهنگ خارج از مدرسه).
☐ ۳-۴. به دانش آموزان اجازه گفتگوها و تعاملات معنادار پیرامون محتوای علمی را داده و آنها را تقویت می کند.
☐ ۳-۵. افزایش مسئولیت پذیری دانش آموز برای یادگیری را تسهیل می کند (به عنوان مثال، هدف گذاری، یادداشت برداری، ارزیابی همتایان (همسالان) و خود ارزیابی با استفاده از شاخص های ارزیابی کیفی).
۴. استراتژی هایی برای حمایت از زبان آموزان متنوع از نظر فرهنگی و زبانی وجود دارد.
☐ ۱-۴. زبان بومی را به زبان علمی پیوند می دهد (از اصطلاحات علمی استفاده می کند).
☐ ۲-۴. از زبان اول یا سنت های فرهنگی دانش آموزان (افسانه ها، مثل ها، تصنیف ها، آهنگ ها، یا سرودها) در تدریس استفاده می کند.
☐ ۳-۴. راهبردهای آموزشی را برای حمایت از توسعه / رشد زبان تلفیق می کند.
۵. از فناوری به عنوان ابزار آموزشی و یادگیری استفاده می کند.
☐ ۱-۵. منابع جدید آموزشی دیجیتال و سهل الوصول را معرفی می کند .
☐ ۲-۵. در کار با ابزارهای فناوری آموزشی توانایی بالایی دارد .
☐ ۳-۵. چگونگی کار با فناوری ها و شبکه های اجتماعی مجازی را به دانش آموزان آموزش می دهد .
☐ ۴-۵. دانش آموزان را به استفاده مفید از فناوری ها و شبکه های اجتماعی مجازی تشویق می کند .
☐ ۵-۵. با استفاده از چند رسانه ای ها، روش های تدریس نوین و کیفیت بالای مواد آموزشی از قبیل متون، تصاویر، اصوات کیفیت یادگیری دانش آموزان را افزایش می دهد .
☐ ۶-۵. به کارگیری نرم افزارهای شبیه سازی متعدد و متناسب با دروس مختلف و ارتباط دادن یادگیری با تجارب شخصی یادگیرنده کیفیت یادگیری دانش آموزان را افزایش می دهد .
☐ ۷-۵. از قابلیت فعالیت های گروهی در شبکه های اجتماعی مجازی استفاده می کند .

حوزه دانش آموزی و شاخص هایی که باید در حین مشاهده جستجو کنید.
۱. دانش آموزان نقش فعالی در ایجاد و حفظ هنجارها و پروتکل های کلاس دارند.
☐ ۱-۱. دانش آموزان می دانند چگونه از منابع (مواد و یکدیگر) استفاده کنند/به آنها دسترسی پیدا کنند و می دانند از کجا مطالب ارائه شده توسط معلم یا در فضای آموزشی بزرگتر را تهیه کنند،
☐ ۲-۱. دانش آموزان هنجارها و انتظارات کلاس/فعالیت را درونی کرده و از آنها پیروی می کنند و در صورت لزوم به یکدیگر تذکر داده و یادآوری می کنند.
☐ ۳-۱. به نظر می رسد که دانش آموزان خودراهربر هستند و بدون اینکه منتظر راهنمایی مستمر معلم باشند، به طور مؤثری در کار یادگیری شرکت می کنند.
۲. دانش آموزان در فرآیند چگونگی دستیابی به اهداف و تکالیف یادگیری تولید و/یا مشارکت می کنند.
☐ ۱-۲. دانش آموزان گزینه های مناسبی برای رسیدن به اهداف یادگیری یا انجام وظایف یادگیری دارند، به عنوان مثال، راه های متعدد برای نمایش، حل مساله، و/یا پاسخ به یک مشکل یا سؤال، و/یا انتخاب های مناسب در متن درس.
☐ ۲-۲. دانش آموزان در مورد فعالیت های یادگیری از یکدیگر سؤال می پرسند تا انتظارات یا چگونگی ارائه تکلیف را روشن کنند.
☐ ۳-۲. دانش آموزان می توانند پیشرفت فردی و جمعی خود را به سمت هدف (های) یادگیری رصد کرده و مورد بررسی قرار دهند.
۳. دانش آموزان در یادگیری مشارکت می کنند و در توسعه فهم یا دانش از یکدیگر حمایت می کنند.

□	۱-۳. دانش آموزان دانش و/یا تجربیات مربوطه را داوطلبانه ارائه می کنند.
□	۲-۳. دانش آموزان به دنبال فرصت هایی برای گسترش درک خود از محتوا هستند (مثلاً پرسیدن سؤالات فراتر از سؤالات معلم، آوردن مطالب خارجی یا استناد علمی)
□	۳-۳. دانش آموزان از زبان اول و/یا روش های گفتاری بومی خود برای حمایت تحصیلی از همسالان خود، برای شفاف سازی تفکرشان و پل زدن به روش های آکادمیک صحبت کردن استفاده می کنند.
□	۳-۴. دانش آموزان اغلب اوقات به طور مؤثر، فعال و مناسب در فعالیت های یادگیری شرکت می کنند (نه فقط سازگاری یا قبول رفتار، بلکه مشارکت فعال در یادگیری).
□	۳-۵. به طور کلی، دانش آموزان فرصت هایی برای همکاری با همسالان خود دارند و فعالانه درگیر گفتگوهای علمی/آکادمیک هستند.

هفته یازدهم: حضور در مدرسه؛ تامل در چگونگی ارزشیابی و سنجش آموخته ها

سنجش و ارزشیابی جزئی جدایی ناپذیر از فرایند یاددهی یادگیری است که تاثیر تعیین کننده در هدایت این فرایند دارد. ارزشیابی به معلم در رفع اشکالات و نواقص موجود تدریس، تعیین میزان پیشرفت تحصیلی دانش آموز و کارآیی تدریس و ابزارهای به کار گرفته کمک می کند. از جمله تاثیرات ارزشیابی در یادگیری دانش آموزان نیز می توان به موارد مهمی چون خود شناسی و آگاهی از نقاط قوت و ضعف در یادگیری و تصمیم گیری آگاهانه اشاره نمود. در این بخش به طور خاص در مورد چگونگی ارزشیابی و سنجش آموخته ها فکر کنید، توجه به شاخص های زیر در این زمینه موثر است.

حوزه ارزشیابی و سنجش آموخته ها و شاخص هایی که باید در حین مشاهده جستجو کنید.	
۱.	هماهنگی میان هدف ها، محتوا و روش های یاددهی یادگیری در فرایند ارزشیابی مشهود است .
۲.	در طراحی و اجرای برنامه ارزشیابی آمادگی فراگیران در تمام ابعاد جسمی، ذهنی و عاطفی مورد نظر است .
۳.	در فرایند یادگیری و ارزشیابی تقویت روحیه پرسشگری و پژوهش اصل است .
۴.	از شیوه های ارزشیابی سنتی (قلم - کاغذی) به شیوه های نوین در ارزشیابی پیشرفت تحصیلی توجه می کند .
۵.	فرصت توانمند سازی دانش آموزان در مهارت خود ارزشیابی و ارزشیابی گروهی را ایجاد می کند .
۶.	به تفاوتهای فردی در فرایند ارزشیابی توجه می کند .
۷.	به رعایت قواعد اخلاقی و انسانی در ارزشیابی کیفی پایبند است .
۸.	با توجه به اهداف تنوع روش ها و ابزارهای اندازه گیری و سنجش پیشرفت تحصیلی (مشاهده رفتار، آزمون های عملکردی و...) را به کار می گیرد .
۹.	حق اشتباه کردن برای دانش آموزان را می پذیرد و به آنها در کشف اشتباهاتشان کمک می کند.
۱۰.	نسبت به کشف نقاط ضعف و تغییر و اصلاح روش های تدریس و ارزشیابی حساس است .
۱۱.	در ارزشیابی تأکید بر موارد صحیح و تشویق به جای شمارش غلط ها و اشتباهات دارد .
۱۲.	در ارزشیابی به چگونگی کاهش ترس و اضطراب فراگیران توجه می کند .

هفته دوازدهم: حضور در مدرسه؛ تامل در زمینه تنوع و گوناگونی

تنوع و شاخص هایی که باید در حین مشاهده جستجو کنید.	
۱.	معلم چه اقداماتی انجام داد تا اطمینان حاصل شود که تک تک دانش آموزان حس مقبولیت و احترام دارند؟
۲.	چه شواهدی مشاهده کردید که عملکرد معلم مؤثر بوده است؟
۳.	دانش آموزان کلاس از چه نظر با هم تفاوت داشتند؟ (مانند جنسیت، نژاد، لباس، زبان، علاقه ظاهری به مدرسه و غیره)؟

۴. معلم چه رویکردهایی برای مواجهه با این تفاوت ها و برقراری ارتباط با دانش آموزان در پیش گرفت؟
۵. تفاوت های دانش آموزان از چه راه هایی باعث افزایش کیفیت تجربه کلاس درس شد؟ این تفاوت ها از چه جهت کیفیت تجربه کلاس درس را تضعیف کردند؟

هفته سیزدهم: حضور در مدرسه؛ تامل در ارتباط با خانواده ها / جوامع

در عصر اطلاعات و ارتباطات شیوه های مدرسه یا معلم برای برقراری ارتباط با خانواده ها، مراقبان و جامعه گسترده تر حائز اهمیت فراوانی است. این روش ها می تواند شامل روش های الکترونیکی، حضوری، کاغذی و سایر روش های ارتباط با خانواده ها و جوامع باشد.

ارتباط با خانواده ها / جوامع و شاخص هایی که باید در حین مشاهده جستجو کنید.
۱. مدرسه یا معلم از چه روش ها و ابزارهایی برای برقراری ارتباط با ذینفعان مختلف استفاده می کند؟
۲. مدرسه یا معلم چه اطلاعاتی را به ذینفعان منتقل می کند؟
۳. فکر می کنید چه اطلاعات اضافی برای والدین، جامعه و دیگران مفید است؟ چرا؟
۴. شیوه های ارتباطی فعلی مدرسه چقدر مؤثر است؟